

7. Gia tăng số lượng các nhà máy quốc doanh và công cụ sản xuất; khai phá và cải tạo đất đai theo một kế hoạch chung.
8. Nghĩa vụ lao động cưỡng bức đối với tất cả mọi người. Tổ chức các đạo quân công nghiệp, đặc biệt là cho mục đích nông nghiệp.
9. Kết hợp sản xuất công nghiệp và nông nghiệp; từng bước xóa bỏ sự khác biệt giữa thành thị và nông thôn.
10. Giáo dục công lập và miễn phí cho tất cả trẻ em. Xóa bỏ lao động trẻ em trong các nhà máy dưới hình thức hiện tại. Kết hợp giáo dục với sản xuất vật chất.

Tiếp theo đó là một phần lớn phê phán và chế nhạo bằng những lời lẽ cay độc tất cả các khuynh hướng và đảng phái xã hội chủ nghĩa cũng như cánh tả khác. Bản Tuyên ngôn kết thúc bằng lời tuyên bố rằng những người cộng sản ở khắp mọi nơi đều sẵn sàng hỗ trợ giai cấp tư sản bị khinh ghét trong cuộc đấu tranh của họ chống lại những tàn dư của chủ nghĩa phong kiến và chế độ quân chủ.

"Những người Cộng sản thúc đẩy sự hợp tác và hiểu biết lẫn nhau giữa các đảng dân chủ của tất cả các nước. Những người Cộng sản khinh xẻng việc giấu giếm quan điểm và kế hoạch của mình. Họ công khai tuyên bố rằng mục tiêu của họ chỉ có thể đạt được bằng cách lật đổ bằng bạo lực toàn bộ trật tự xã hội hiện tại. Hãy để các giai cấp cầm quyền run sợ trước một cuộc cách mạng cộng sản. Những người vô sản chẳng có gì để mất ngoài những xiềng xích. Họ có cả một thế giới để giành lấy. Vô sản tất cả các nước, đoàn kết lại!"

Tài liệu này thú vị không chỉ vì nó bộc lộ tâm lý của các tác giả, tầm nhìn mang tính bán-tôn-giáo (*quasireligious*), sự thiếu chân thành nhỏ nhặt, nhãn quan lãng mạn, sự giáo điều và những điểm bất hợp lý trong quan điểm của họ. (Chẳng hạn, ngay cả khi thừa nhận tính chất làm chai sạn của lao động công nghiệp hiện đại khiến người lao động "tha hóa" (*alienating*) khỏi công việc của mình, thì tình hình về khía cạnh này cũng sẽ chẳng có gì khác biệt trong một thế giới cộng sản "tiến bộ".) Tuy nhiên, khía cạnh thú vị nhất của bản Tuyên ngôn không chỉ nằm ở tầm nhìn của nó về một "Ngày phán xét" thế tục, mà còn ở mối quan hệ giữa "Chương trình chuẩn bị" vừa trích dẫn với các khuynh hướng đang tồn tại trong thế giới tự do ngày nay.

Nói cách khác, chúng ta có thể sử dụng chương trình này như một thước đo để xem chúng ta và những người cùng thời đã trở thành những người Marxist đến mức độ nào,